

tató hatása van az ember kedélyére. Mindig jó és mindig kellemes érzés az, ha azt látjuk, hogy az államhatalom a gyöngékkel és a segítségre szorulókkal szemben ismeri és teljesíti a maga kötelességét. A modern szociális irányú államkormányzatnak egyik legszebb és legmegnyerőbb jellemvonása ez a törekvés. Valamikor az állam az erősek és hatalmasok szervezete volt, az erősek kizsákmányolták az államhatalom segítségével a gyöngét. Azután jött egy korszak, amikor kivívták mindenkinek az állam előtt való egyenlőségét. Az állam egyáltalában nem szólt bele abba, hogy polgárai: az erősek és a gyöngék hogyan szerződnek egymással. Kiderült azonban az is, hogy a államnak ez a szenvtelen közönye nem sokkal jobb, mint az az idő, amikor maga az állam is segített letörni és kiszípolozni a gyöngét. Kiderült az, hogy a szabad egyezkedés és szabad szerződés elvének következetes keresztülvitele tulajdonképpen azt jelenti, hogy mindig az erőnek legyen igaza. A harmadik fejlődési fok az, hogy az állam a gyöngébbet védi az erősebb kizsákmányolásával szemben. Az a törvény, mely holnapután életbelép, a harmadik fajtából való: bizonyossága annak, hogy a magyar kormány föl tud emelkedni a legszebb szociális hivatottság magaslatára.

Az ujonclétszám emelése. A Militaerische Rundschau mai számában jelenti, hogy a hadvezetőség részéről kért ujonclétszámemelés *harminchat-negyvenezer főnyi lesz.* Ebből huszezer a közöshadseregbe, kétezer a haditengerészetre és nyolc-kilencezer a két honvédségre esik.

Szeged és a földgáz.

— A belügyminiszter leirata. —

(Saját tudósítónktól.) Tudvalevő, hogy a kissármási földgázt Szeged utbaejtésével vezetik Budapestre. A földgáz kihasználására vonatkozó előtanulmányok már megkezdődtek, sőt az elvezetés munkálataihoz is hozzáfogott a kolozsvári magyar királyi kutató bányahivatal. Szeged is néhány hét előtt földhívást kapott a kutató bányahivatal főnökétől, Szmolka Nándortól, hogy az előmunkálathoz szükséges statisztikai adatokat, a melyek részint a lakosság foglalkozásbeli viszonyaira, részint a Szegeden elhasznált fűtőanyagok mennyiségére és milyenségére vonatkoznak, sürgősen szolgáltatssa be. A tanács a földhívásnak ezideig még nem tett eleget ugyan, de az adatok összegyűjtése folyamatosan van s körülbelül egy hét múlva be is fejeződik.

Ma délelőtt a belügyminisztértől kapott átiratot a város a földgáz ügyében. A belügyminiszter megnevezi annak a nemrég alakított bizottságnak a tagjait, akik a földgáz kihasználásának tanulmányozásával és az összes idevágó dolgok ellenőrzésével foglalkoznak. Fölvívja azután a polgármestert, hogy a bizottság tagjainak, bármikor személyesen vagy írásban adatokért fordulnak hozzá, rendelkezésére álljon. A leirat a következő:

A pénzügyminiszter ur előbb hazai és külföldi bank, illetve cégből alakított szindikátust bízott meg a földgáz országos kihasználásának tanulmányozásával és a tanulmányok ellenőrzésére és előmozdítására a pénzügyminiszter ur elnöksége alatt egy bizottságot alakított.

A tanulmányokat Allton S. Miller, a Humpreys & Müller newyorki cég tagja és Frederic Carlóener Clapp newyorki geológus végzik, akikhez mint hazai szakértők Vnutskó Ferenc főbányatanácsos és Böckh Hugó dr. főiskolai tanár, főbányatanácsos vannak beosztva.

A tanulmányoknak a tervezett vezetékek

mentén fekvő városok és községek összes közgazdasági és egyéb viszonyaira is ki kell térjesszük.

A tanulmányok sikerének biztosítása érdekében felkérem Polgármester urat, hogy amennyiben akár a tanulmányokat folytató amerikai szakemberek, akár a melléjük rendelt magyar szakemberek, akár a kolozsvári magyar királyi kutató bányahivatal, akár a tanulmányok vezetésével megbízott szindikátusnak vagy az ellenőrző bizottságnak kellően igazolt megbízottjai, illetve tagjai személyesen vagy írásban Polgármester Urhoz fordulnának, a tanulmányok céljait előmozdító adatok vagy felvilágosítások iránt, azokat az illetők rendelkezésére bocsátani és tanulmányaiknak eredményességét minden rendelkezésére álló eszközzel előmozdítani szíveskedjék.

Azok a tanulmányok, amelyeket a szakbizottság a földgázvezetékek mentén fekvő városokra és községekre nézve tesz, hamarosan befejezést nyernek. Valószínű, hogy a bizottság tagjai a közeli hetekben ellátogatnak Szegedre is, hogy személyesen puhatolják ki a szükséges tudnivalókat. Hogy a földgáz mikor vonul be Szegedre és mikor lesz az az idő, amikor hatványozottan növeli meg az ipari és gyári üzemek produktivitását, azt most még persze nem lehet tudni, annyi azonban bizonyos, hogy a földgáz bevonulása nem késik már soká.

Két új udvari tanácsos. A király, mint a hivatalos lap száma jelenti, Popper Dávid gordonkaművésznek, az Országos Zeneakadémia tanárának, a zeneművészet és zeneoktatás terén szerzett kiváló érdemei elismerésül és Gerenday Lászlónak, a nemzetközi vasúti hálókocsi és európai expresszvonatok részvényszeres magyarszági vezérfelügyelőjének, a közlekedés terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta. — *i opper*

életéhez. Szegény gyermekem, nem tudok haragudni magára azért, mert tetszem magának, sőt ellenkezőleg, örülök neki. Én is nagyon kedvesnek találom magát. Szentül hiszem, hogy szeretik az asszonyok. Ezzel azt hiszem, megnyugtattam a hiuságát. Már most, ami engem illet... Huszonöt éves színházi multam alatt annyi férfi — öregek és fiatalok, szépek és csúnyák, gazdagok és szegények — kívánt és akart engem minden este, nem számítva a délutánokat és az éjszakákat... hogy igazán nem veheti rossz néven, hogyha én a férfiak „szerelmét” már sem különösnek, sem megtisztelőnek, de még csak hízélgőnek sem tartom... És hozzátartozik a jelenlétemhez és a reputációmhoz... Meg vagyok győződve arról, hogy helyettem akármelyik másik színésznőt éppen úgy kívánták volna... Biztosítom, ez mind már nem hízélgő és nem csábító. Különösen, ha az ember öregszik, úgy mint én... egy tizenkilenc éves fiam van!... akkor mindez erősen kezd hasonlítani a megtiszteltetésnek éppen az ellenkezőjére...

Azt feleli erre, ugy-e, hogy maga szereti, a szívével szeret... inkább meg akar halni, — de ha az ötezer frankjéért nálam töltethetett volna egy éjszakát, akkor ki volna elégitve és nem is gondolna arra, hogy meghaljon. És ha ma este „a magáé leszek”, akkor nem volna kifogása az ellen, hogy holnap továbbutazzak a társulattal Belgiumba. Tulságosan ismerem azt a féktelen vágyat, amelyet némely férfi egy-egy színésznő iránt érez. Birni akarják legalább egyszer és azután meg vannak elégedve, nem bánják, akárki lesz is azután, akármi lesz is belőle. — Nem? Magánál nem így van ez? Magát egy pillanatnyi öröm nem elégitené ki? Hát akkor gyermekem, nem szabad még ezt a pillanatot sem megadnom magának. Alapjában véve, az a félelem, hogy maga komolyan szeret engem, az tartott vissza attól, hogy fogadjam magát. Higyen nekem, kérem!...

A fiatalságom örült féktelenségei és a mesterségesen szomorú szükségességei annyi férfinak a karjai közé vittek, hogy odaadhatnám magam magának, anélkül, hogy a saját szememben veszítenék. Fáj magának az, amit most mondtam?... Annál jobb, ez a fájdalom majd meggyógyítja... Nem akarom, hogy szeressen. A maga korában nem szabad mást szeretni, mint egy üde, fiatal nőt, aki csak a magáé, vagy azt, aki a felesége lesz. Képzelmé, milyen lenne a jövője, ha engem komolyan megszeret!... Én itt nem tudok élni... Tehát jönne utánam? Levetné az uniformist? Színész lenne, vagy még annál is rosszabb, egy színésznőnek a kedvese, aki megy utána városról-városra? Föllázad ez ellen a gondolat ellen?... Pedig lássa, édes barátom, ez az, ami magára vár. És mi várna én reám? Engem elérne az a rettenetes sors, amit már sokszor láttam az én korombeli szerencsétlen színésznőknél, a kik a mállhák között magukkal cipelnék egy fiatal szeretőt... Egypár lázas, örült nap és azután maga észrevenné, hogy mindent föláldozott egy... (ugy mondom, ahogy igaz, ahogy saját magamnak mondom) — öreg asszonynak... Öreg asszonynak, igen, öregnek, érti? Valamikor elég szép voltam ahhoz, hogy most bevallhassam, hogy már nem vagyok szép. Őrizze meg, gyermekem, emlékeiben a Margit és a Carmen képét, úgy, ahogy látta megszépülve a festéktől, a rizsportól és a kosztümöktől. Sirnék kétségbeesésben, ha maga olyannak látni, amilyen tényleg vagyok, amilyen az ötven évem tett... És képzelmé el, ha a kiábrándulás bekövetkezne azután, hogy a magáé voltam!... Ha én megszeretném magát, akkor, amikor magát csak a szabadulás gondolata foglalkoztatná!... Nem, lássa az én koromban már nem szabad ilyen kalandokba bocsátkozni. Ha dacára az ötven évemnek, egy öreg bankárnak, vagy egy kiélt ronénak a kedvese vagyok, az nem tesz

semmit. Az vág a mesterségemhez és a szívem nem kockáztat mellette semmit. De fiatalos szenvedélyt már nem akarok. Nincs mit adnom cserébe és nincs mivel megtartanom azt magamnak.

Ugy-e, megérti mindezek után, hogy a maga érdekeit tartom csak szem előtt. Mert végre is én nem veszítenék amellett, ha egy éjszakán szeretni engedném magam egy szép fiatal adjutáns egész szenvedélyével... Gondoltam is rá egy percig; az kevésbé fáradtságos lett volna, mint megírni ezt a hosszú levelet. De megogndoltam. Nem akarom magának lázas vágyódásaiért egy öreg asszony fáradt csókjait juttatni. Eszembe jutott valami jobb. Küldök itt a levelemben egy fényképet, amely most tizenöt éves és abból a korból való, amikor még a kedvesemnek is olyan szép asszony voltam, amilyennek maga most a színházi világításnál lát.

Magának ajándékozom a képet annak jeléül, hogy nem vetettem meg a pirosrózsás kis adjutáns szerelmét... És bátorság, gyermekem! Lássa nekem is sok-sok bátorság kellett ahhoz, hogy olyan őszintén beszéljek magamról, mint az imént tettem. És ha akarja tudni, hogy honnét merittem ezt a bátorságot, azt is elmondom. Az imént, amikor megkaptam a levelét, amelyben azzal fenyegetődik, hogy megöli magát, a fiamra gondoltam, az én nagy fiamra, aki egy év múlva ép olyan rózsásarcu, könnyenhevülő fiatal katona lesz, mint most maga. És arra gondoltam, hogy ő is egy kis városban lesz és ő is bele fog bolondulni egy színésznőbe, mint maga most... És azért meghalni, lopni, megszökni, oh, én édes istenem!... Remélem, hogy az isten meg fogja őt óvni ettől, hálából azért, mert ma én megóvottam tőle magát. Szegény, kis bolond! Adja ide az arcát, hogy megcsókoljam, úgy, ahogy az édesanyja szokta magát megcsókolni.